

مسئولان آذربایجان غربی در گفت‌وگو با «ایران»
ظرفیت‌های اقتصادی سیاست جدید دولت در گذرگاه‌های مرزی را تشریح کردند

شتاب تجارت در گذرگاه‌های ۲۴ ساعته

صادرات بیش از ۳.۵ میلیارد دلاری، جایگاه استان در مبادلات تجاری را از رتبه هشتم به سوم ارتقا داد

گزارش

بیتا میرعظیمی
خبرنگار

شبانه‌روزی شدن فعالیت مرزهای آذربایجان غربی با دستور رئیس‌جمهوری، گامی مهم در تقویت ظرفیت‌های تجاری و اقتصادی این استان و تسهیل ارتباط با بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی به شمار می‌رود؛ تصمیمی که می‌تواند با افزایش زمان دسترسی بازرگانان به خدمات مرزی، تسریع تردد ناوگان حمل‌ونقل و کاهش زمان انتظار برای مبادله کالا، زمینه رونق بیشتر تجارت خارجی را فراهم کند. آذربایجان غربی به دلیل همجواری با سه کشور ترکیه، عراق و جمهوری آذربایجان و برخورداری از شش گذرگاه مرزی بازرگان، پلدشت، تمرچین، رازی، سرو و کیله، یکی از مهم‌ترین دروازه‌های تجاری ایران در شمال‌غرب کشور محسوب می‌شود.

اهمیت این موقعیت زمانی بیشتر آشکار می‌شود که بدانیم حدود ۱۰ درصد تجارت خارجی کشور از مرزهای این استان انجام گرفته و آذربایجان غربی از نظر حجم مبادلات تجاری در جایگاه سوم کشور قرار دارد؛ جایگاهی که در مقایسه با رتبه هشتم استان در سال ۱۴۰۳، از رشد قابل توجه نقش‌آفرینی آن در اقتصاد ملی حکایت دارد. صادرات بیش از ۳.۵ میلیارد دلاری استان در سال‌جاری نیز نشان می‌دهد که ظرفیت‌های مرزی آذربایجان غربی می‌تواند سهم بیشتری در توسعه تجارت، تأمین کالاهای مورد نیاز کشور و تقویت ارتباط اقتصادی ایران با کشورهای همسایه داشته باشد. اکنون با شبانه‌روزی شدن فعالیت مرزها، فرصت تازه‌ای برای بهره‌گیری حداکثری از این مزیت جغرافیایی فراهم شده است؛ فرصتی که در کنار توسعه زیرساخت‌های لجستیکی و افزایش هماهنگی با کشورهای همسایه، می‌تواند آذربایجان غربی را به یکی از محورهای مؤثرتر تجارت خارجی کشور تبدیل کند.

در میان گذرگاه‌های مرزی آذربایجان غربی، مرز بازرگان به دلیل موقعیت جغرافیایی و نقش آن در ارتباط تجاری ایران با ترکیه و اروپا، جایگاهی ویژه دارد. این مرز که در شهرستان ماکو واقع شده، یکی از مهم‌ترین مبادی زمینی تجارت خارجی کشور و اصلی‌ترین گذرگاه زمینی ترانزیت کالا میان ایران و ترکیه است. دسترسی به شبکه حمل‌ونقل ترکیه و اتصال به مسیرهای تجاری اروپا، اهمیت این گذرگاه را از سطح مبادلات دوجانبه فراتر برده و آن را به یکی از مسیرهای مهم لجستیکی کشور تبدیل کرده است. بازرگان علاوه بر نقش‌آفرینی در صادرات محصولات ایرانی، در واردات کالاهای مورد نیاز کشور و انتقال مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای نیز اهمیت دارد. حجم بالای تردد کامیون‌ها، تنوع کالاهای مبادله‌شده و ارتباط مستقیم با شبکه حمل‌ونقل بین‌المللی، این مرز را به یکی از نقاط کلیدی در زنجیره تجارت خارجی ایران تبدیل کرده است. در شرایطی که برخی مسیرهای تجاری کشور با محدودیت مواجه می‌شوند، استمرار فعالیت این گذرگاه می‌تواند در حفظ جریان ورود و خروج کالا نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد.

بر اساس آمار منتشر شده از سوی گمرک بازرگان، فعالیت‌های تجاری این گمرک در سال‌جاری رشد قابل توجهی داشته است؛ به‌طوری‌که میزان صادرات ۱۳۰ درصد، واردات ۸۸ درصد و ترانزیت ۶۶ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش یافته است. این ارقام نشان‌دهنده افزایش استفاده از ظرفیت‌های عملیاتی مرز بازرگان در هر سه حوزه اصلی تجارت خارجی است. به‌ویژه رشد ترانزیت، اهمیت این گذرگاه را در اتصال شبکه حمل‌ونقل ایران به مسیرهای منطقه‌ای و بین‌المللی نشان می‌دهد.

تجارت بدون توقف در مرز بازرگان

«شهلا تاجفر» فرماندار شهرستان ماکو در گفت‌وگو با «ایران» و با اشاره به تداوم فعالیت شبانه‌روزی مرز بازرگان اظهار کرد: «مرز بازرگان در تمام ایام، حتی در شرایط جنگی و محدودیت‌هایی که در مقاطعی در برخی مرزهای کشور ایجاد شده بود، به فعالیت خود ادامه داد و هیچ‌گونه وقفه‌ای در روند فعالیت این مرز به وجود نیامد.» وی با بیان اینکه مرز بازرگان یکی از مهم‌ترین مبادی تجاری و اقتصادی کشور به شمار می‌رود، افزود: «در دوره‌ای که برخی مرزهای کشور به دلایل مختلف با محدودیت فعالیت مواجه بودند، مرز بازرگان همچنان باز بود و خدمات مرزی در حوزه‌های مختلف از جمله تردد کامیون‌ها، خودروهای سواری، واردات و صادرات کالا ادامه داشت.»

فرماندار شهرستان ماکو با تأکید بر اهمیت راهبردی این مرز در تأمین و جابه‌جایی کالاهای مورد نیاز کشور تصریح کرد: «مرز بازرگان در حوزه تجارت خارجی، به‌ویژه در زمینه واردات کالاهای اساسی و همچنین صادرات، نقش مهمی ایفا می‌کند و در حال حاضر نیز از جایگاه اول در میان مرزهای استان آذربایجان غربی برخوردار است. به همین دلیل، استمرار فعالیت این گذرگاه در شرایط خاص کشور اهمیت مضاعفی دارد.» تاجفر با اشاره به نقش زیرساخت‌های لجستیکی در مدیریت تردد و مبادلات تجاری مرز بازرگان ادامه داد: «بخش مهمی از فرآیندهای مربوط به حمل‌ونقل و جابه‌جایی کالا در این مرز از طریق پایانه‌ها و زیرساخت‌های لجستیکی انجام می‌شود و تلاش شده است با استفاده از ظرفیت‌های موجود، روند پذیرش و تردد ناوگان حمل‌ونقل با نظم بیشتری دنبال شود.»

وی همچنین درباره سازوکار مدیریت تردد کامیون‌ها در مرز بازرگان گفت: «در حال حاضر نوبت‌دهی ناوگان حمل‌ونقل به‌صورت اینترنتی انجام می‌شود. این شیوه با هدف ساماندهی تردد، مدیریت صف کامیون‌ها و تسهیل فرآیندهای پذیرش اجرا شده است.» فرماندار ماکو با اشاره به تغییرات ایجادشده در روند پذیرش ناوگان اظهار کرد: «با توجه به سازوکار جدید نوبت‌دهی و مدیریت تردد، فرآیند پذیرش نیز تابع ضوابط و برنامه‌ریزی‌های مربوط به این سامانه است و روند ورود و خروج ناوگان بر اساس ظرفیت‌های عملیاتی مرز مدیریت می‌شود.» تاجفر در پایان با تأکید بر جایگاه مرز بازرگان در تجارت خارجی کشور خاطرنشان کرد: «تداوم فعالیت شبانه‌روزی این مرز، بویژه در شرایطی که کشور با محدودیت‌هایی در برخی مبادی مرزی روبه‌رو بوده، ظرفیت مهمی برای حفظ جریان مبادلات تجاری، پشتیبانی از تأمین کالاهای اساسی و استمرار صادرات کشور محسوب می‌شود.»

تجارت ۳.۵ میلیارد دلاری در استان

در کنار جایگاه راهبردی مرز بازرگان، آمارهای تجارت خارجی آذربایجان غربی نیز نشان می‌دهد که این استان در سال‌جاری توانسته است سهم قابل توجهی از مبادلات اقتصادی کشور را به خود اختصاص دهد.

«سخاوت خیرخواه» مدیرکل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی، در گفت‌وگو با «ایران» و با اشاره به روند تجارت خارجی استان اظهار کرد: «تاکنون ۳ میلیارد و ۵۲۳ میلیون دلار صادرات از مرزهای استان انجام شده که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته حدود ۵ درصد رشد داشته است.»

وی با بیان اینکه رشد صادرات استان در سال گذشته حدود ۲۹ درصد بوده است، تصریح کرد: «امسال عواملی مانع از شتاب بیشتر صادرات شده‌اند که از جمله آنها می‌توان به موضوع رفع تعهدات ارزی و الزامات بازگشت ارز حاصل از صادرات اشاره کرد. همچنین ضمانت‌نامه‌های بانکی و محدودیت‌های مرتبط با فعالیت بازرگانان از دیگر موانع توسعه صادرات محسوب می‌شوند.»

خیرخواه یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر روند صادرات را میزان پذیرش کامیون‌ها از سوی کشورهای مقابل دانست و گفت: «بدون تردید افزایش ظرفیت پذیرش کامیون‌ها از سوی کشورهای همسایه می‌تواند به تسریع مبادلات تجاری و کاهش زمان انتظار صادرکنندگان کمک کند.»

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی درباره وضعیت واردات استان در ۶ ماهه ابتدایی سال نیز اظهار کرد: «واردات از مرزهای استان در چهار رویه تجاری انجام می‌شود. در رویه تجاری عادی و از طریق کارت‌های بازرگانی، حدود ۱۷۰ هزار تن کالا به ارزش ۵۸۶ میلیون دلار وارد شده است. همچنین ارزش واردات از طریق رویه پیله‌وری ۷۱ هزار تن به ارزش حدود ۱۱۰ میلیون دلار بوده است.» وی افزود: «در رویه جدید تجارت مرزی نیز ۱۹۷ هزار تن کالا به ارزش حدود ۳۱۰ میلیون دلار وارد کشور شده و از طریق تعاونی‌های مرزنشینان نیز حدود هزار تن کالا به ارزش تقریبی ۳ میلیون دلار واردات صورت گرفته است.» خیرخواه با اشاره به سهم آذربایجان غربی از تجارت خارجی کشور بیان کرد: «به طور متوسط حدود ۱۰ درصد از تجارت خارجی کشور از طریق مرزهای استان انجام شده و آذربایجان غربی از نظر حجم فعالیت‌های تجاری در جایگاه سوم کشور قرار دارد.» وی با تأکید بر ارتقای جایگاه تجاری استان خاطرنشان کرد: «آذربایجان غربی در سال ۱۴۰۳ رتبه هشتم تجارت کشور را داشت، اما با توسعه فعالیت‌های تجاری و استفاده از ظرفیت مرزها، اکنون به رتبه سوم کشور ارتقا یافته که نشان‌دهنده اهمیت راهبردی مرزهای استان در مبادلات اقتصادی کشور است.»

> دستکم ۱۰ درصد تجارت خارجی کشور از مرزهای استان آذربایجان غربی انجام گرفته و این استان از نظر حجم مبادلات تجاری در جایگاه سوم کشور قرار دارد؛ جایگاهی که در مقایسه با رتبه هشتم استان در سال ۱۴۰۳، از رشد قابل توجه نقش‌آفرینی آن در اقتصاد ملی حکایت دارد

اجرایی شدن دستور رئیس جمهوری

برش

«سخاوت خیرخواه» مدیرکل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی درباره تأثیر شبانه‌روزی شدن فعالیت مرزهای استان با دستور دکتر پزشکیان به «ایران» گفت: «تصمیم رئیس جمهوری در ۲۴ ساعته شدن فعالیت همه گذرگاه‌های استان به‌تازگی اجرایی شده و انتظار می‌رود آثار مثبت آن طی ماه‌های آینده بیشتر نمایان شود. شبانه‌روزی شدن فعالیت مرزها می‌تواند زمان انتظار برای صادرات کالا را کاهش دهد و روند تردد مسافران و فعالیت مرزنشینان را تسهیل کند.»

وی تصریح کرد: «استمرار فعالیت مرزها در تمام ساعات شبانه‌روز، زمینه افزایش سرعت مبادلات تجاری و استفاده مؤثرتر از ظرفیت‌های مرزی استان را فراهم می‌کند؛ البته تحقق کامل این ظرفیت علاوه بر شبانه‌روزی شدن مرزها، به همکاری و افزایش ظرفیت پذیرش کامیون‌ها از سوی کشورهای مقابل نیز بستگی دارد.» خیرخواه با بیان اینکه افزایش پذیرش کامیون‌ها از سوی طرف مقابل می‌تواند به رشد صادرات کمک کند، تأکید کرد: «در مقاطعی درباره معطلی کامیون‌ها و ایجاد صف‌های طولانی در برخی مرزهای کشور گزارش‌هایی منتشر شده اما خوشبختانه چنین مشکلی در مرزهای آذربایجان غربی وجود نداشته و روند فعالیت تجاری در مرزهای استان به شکل معمول در جریان است. با این حال، اگر کشور همسایه ظرفیت پذیرش را افزایش دهد، طبیعتاً صف انتظار نیز برطرف خواهد شد.» مجموع این آمارها و اظهارات مسئولان استانی نشان می‌دهد، آذربایجان غربی از ظرفیت قابل‌توجهی برای ایفای نقش پررنگ‌تر در تجارت خارجی کشور برخوردار است.

صادرات بیش از ۳.۵ میلیارد دلاری، سهم حدود ۱۰ درصدی از تجارت خارجی ایران و ارتقای جایگاه استان از رتبه هشتم به سوم، بیانگر افزایش اهمیت این منطقه در شبکه مبادلات اقتصادی کشور است. در این میان، شبانه‌روزی شدن مرزها می‌تواند نقطه شروع مرحله تازه‌ای از بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود باشد؛ با این حال، استمرار این روند نیازمند تکمیل زیرساخت‌های لجستیکی، تسهیل فرآیندهای گمرکی، رفع موانع ارزی و افزایش هماهنگی با کشورهای همسایه است.

به بیان دیگر، مزیت مرزی آذربایجان غربی زمانی به یک مزیت پایدار اقتصادی تبدیل خواهد شد که علاوه بر باز بودن گذرگاه‌ها در تمام ساعات شبانه‌روز، ظرفیت پذیرش و تخلیه کالا، امکانات حمل‌ونقل و سرعت انجام تشریفات تجاری نیز متناسب با حجم مبادلات توسعه یابد. در چنین شرایطی، این استان می‌تواند نه‌تنها به یکی از محورهای اصلی تجارت ایران با کشورهای همسایه و اروپا تبدیل شود، بلکه در شرایط محدودیت سایر مسیرهای تجاری، نقش مؤثرتری در حفظ جریان کالا و پایداری زنجیره تأمین کشور ایفا کند.

بنگاه

رونق سرمایه‌گذاری در شهرک‌های صنعتی هرمزگان

معاون برنامه‌ریزی و توسعه مدیریت شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان از انعقاد ۷۷ قرارداد جدید با سرمایه‌گذاران در شهرک‌ها و نواحی صنعتی این استان طی ۶ ماهه اول سال‌جاری خبر داد.

حمید دین‌پژوه گفت: «این اقدام با هدف توسعه فعالیت‌های صنعتی، جذب سرمایه‌های بخش خصوصی و فراهم‌سازی زمینه رونق تولید و اشتغال در استان انجام شده است.»

وی اظهار کرد: «ثبت این تعداد قرارداد، نشان‌دهنده ظرفیت‌های اقتصادی و صنعتی هرمزگان و استقبال فعالان اقتصادی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این استان است.»

معاون برنامه‌ریزی و توسعه مدیریت شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان با تأکید بر نقش سرمایه‌گذاری در توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال پایدار، خاطرنشان کرد: «حمایت از سرمایه‌گذاران و توسعه زیرساخت‌های صنعتی از اولویت‌های این شرکت بوده و تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز، تسهیل فرآیندهای سرمایه‌گذاری و ارائه خدمات مناسب به متقاضیان در دستور کار قرار دارد.»

دین‌پژوه ادامه داد: « انعقاد قراردادهای سرمایه‌گذاری، زمینه‌ساز شکل‌گیری فعالیت‌های اقتصادی جدید، افزایش ظرفیت تولید، ایجاد فرصت‌های شغلی و تقویت زنجیره ارزش در استان بوده که حمایت و همراهی با سرمایه‌گذاران پس از انعقاد قرارداد تا مرحله راه‌اندازی واحدهای تولیدی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.»

وی تصریح کرد: «شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان همواره با بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود و برنامه‌ریزی برای توسعه شهرک‌ها و نواحی صنعتی، به دنبال افزایش جذب سرمایه‌های بخش خصوصی و فراهم کردن بستر مناسب برای استقرار و فعالیت واحدهای تولیدی است.»

معاون برنامه‌ریزی و توسعه مدیریت شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان تأکید کرد: «استمرار حمایت از سرمایه‌گذاران و توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز، نقش مؤثری در تحقق اهداف توسعه صنعتی استان، افزایش تولید و ایجاد اشتغال پایدار خواهد داشت.»

گندم هرمزگان؛ تولید در سایه مطالبات معوق

ایران آنلاین- بندرعباس- محمد خداکریمی: هم‌زمان با آغاز کشت محصول راهبردی گندم در ۱۵ هزار هکتار از اراضی کشاورزی هرمزگان، پیش‌بینی‌ها از برداشت بیش از ۷۰ هزار تن گندم در سال زراعی جاری حکایت دارد؛ محصولی که با وجود نقش مهم در تأمین بخشی از نیاز استان، همچنان با چالش‌هایی همچون تأخیر در پرداخت مطالبات کشاورزان، تأمین کود شیمیایی و سوخت روبه‌روست. در این میان، شهرستان حاجی‌آباد با سهم قابل توجه از سطح زیرکشت و تولید گندم استان، جایگاه ویژه‌ای در تحقق این هدف دارد.

برداشت ۷۰ هزار تن گندم در هرمزگان

رئیس سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان با اشاره به آغاز کشت گندم در اراضی کشاورزی استان، پیش‌بینی کرد امسال بیش از ۷۰ هزار تن از این محصول راهبردی، برداشت شود.

محسن یکتاپور با بیان اینکه شهرستان حاجی‌آباد یکی از مهم‌ترین قطب‌های کشت گندم در هرمزگان به شمار می‌رود، اظهار کرد: «پیش‌بینی می‌شود امسال بیش از ۴۰ هزار تن گندم از سطح ۱۱ هزار هکتار از اراضی کشاورزی این شهرستان برداشت شود.»

وی با اشاره به ارقام کشت شده گندم در استان افزود: «شیروان، مهرگان، جلال، سحر و چمران ۲ از جمله ارقام مورد استفاده در مزارع گندم هرمزگان هستند.»

تأمین یک‌چهارم نیاز استان

رئیس سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان با اشاره به سهم تولید داخلی در تأمین نیاز استان گفت: «گندم تولید شده در هرمزگان تنها ۲۵ درصد نیاز استان را تأمین می‌کند و بخش عمده نیاز از استان‌های دیگر، از جمله آذربایجان شرقی و همدان تأمین می‌شود.»

یکتاپور در عین حال به ظرفیت استان در حوزه تولید بذر اشاره کرد و افزود: «۹۰ درصد بذر مورد نیاز برای تولید گندم هرمزگان در داخل استان تولید می‌شود؛ ظرفیتی که می‌تواند در تقویت زیرساخت‌های کشاورزی و پشتیبانی از تولید این محصول راهبردی نقش مؤثری داشته باشد.»

حاجی‌آباد؛ قطب تولید گندم

فرماندار حاجی‌آباد نیز با اشاره به شرایط اقلیمی این شهرستان گفت: «با توجه به شرایط آب‌وهوایی خاص حاجی‌آباد، محصولات نیمه‌سردسیری در مناطق شمالی و بخش مرکزی این شهرستان کشت می‌شود.»

محمد سالاری‌پور افزود: «گندم نیز در بخش‌های مرکزی، فارغان و احمدی کشت می‌شود و امیدواریم کشاورزان در سال زراعی جاری با همکاری مسئولان استانی و شهرستانی، رونق بیشتری در بخش کشاورزی تجربه کنند.»

مطالبات معوق؛ دغدغه گندمکاران

در کنار برنامه‌ریزی برای افزایش تولید، مسائل مالی و تأمین نهاده‌های کشاورزی همچنان از مهم‌ترین دغدغه‌های گندمکاران استان به شمار می‌رود.

ایرج شریفی، رئیس اتاق اصناف کشاورزی شهرستان حاجی‌آباد نیز با انتقاد از تسویه نشدن مطالبات گندمکاران پس از گذشت هفت ماه از سال گفت: «تأخیر در پرداخت مطالبات، کشاورزان را برای خرید کودهای شیمیایی با مشکل مواجه کرده است.»

وی با تأکید بر ضرورت رسیدگی به مشکلات تولیدکنندگان خواستار چاره‌اندیشی مسئولان برای رفع موانع تأمین کود و سوخت مورد نیاز کشاورزان شد؛ موضوعی که می‌تواند بر روند کشت، هزینه‌های تولید و استمرار فعالیت کشاورزی در منطقه تأثیرگذار باشد.

تسهیلات اعتباری برای گندمکاران

در همین راستا مدیر شعب بانک کشاورزی هرمزگان نیز از اجرای طرح ویژه‌ای با عنوان «گندم اعتبار» برای حمایت از گندمکاران و تسهیل امور مالی آنان خبر داد.

بابک کلانتری اظهار کرد:«در قالب این طرح، گندمکارانی که محصول خود را به سیلوها تحویل می‌دهند، می‌توانند بلافاصله پس از دریافت قبض تحویل، به شعب بانک کشاورزی مراجعه کنند و متناسب با میزان گندم تحویلی، از کارت اعتباری بهره‌مند شوند.» وی افزود:«میزان اعتبار پرداختی تا سقف ۳۰ درصد ارزش مجموع گندم تحویلی و حداکثر یک میلیارد تومان تعیین شده است و این کارت اعتباری بدون کارمزد و سود در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد.»

مدیر شعب بانک کشاورزی هرمزگان ادامه داد:«تسهیلات پرداخت شده، در زمان واریز وجه گندم از سوی دولت تسویه خواهد شد.»

تولید بیشتر در گرو حمایت پایدار

با آغاز کشت گندم در ۱۵ هزار هکتار از اراضی کشاورزی هرمزگان و پیش‌بینی برداشت بیش از ۷۰ هزار تن محصول، بار دیگر ظرفیت تولید این محصول راهبردی در استان مورد توجه قرار گرفته است. با این حال، تحقق اهداف تولیدی در کنار شرایط اقلیمی و ظرفیت‌های کشاورزی، به رفع موانع مالی، تسریع در پرداخت مطالبات، تأمین به‌موقع نهاده‌ها و پشتیبانی مؤثر از کشاورزان وابسته است؛ مسائلی که می‌تواند در بهبود عملکرد مزارع و افزایش سهم تولید داخلی در تأمین نیاز گندم هرمزگان نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد.